

FEBRUAR 2025
PLAN- LANDDISTRIKTSSTYRELSEN

ADRESSE COWI A/S
Parallelvej 2
2800 Kongens Lyngby

TLF +45 56 40 00 00

FAX +45 56 40 99 99

WWW cowi.dk

MILJØVURDERING AF FORSLAG TIL BEKENDTGØRELSE OM EN ENERGIPARK VED IDOMLUND

SAMMENFATTENDE REDEGØRELSE

INDHOLD

1	Indledning	2
2	Integration af miljøhensyn	2
3	Høringssvar	4
4	Alternativer	8
5	Overvågning	9

PROJEKTNR.

A280543

DOKUMENTNR.

A280543-Idomlund-003_SAMF

VERSION

1.0

UDGIVELSESDATO

30. jan. 2025

BESKRIVELSE

Sammenfattende redegørelse

UDARBEJDET

MBRV

KONTROLLERET

EMJT

GODKENDT

MBRV

1 Indledning

Forslag til "Bekendtgørelse om en energipark ved Idomlund i Holstebro Kommune" med tilhørende miljørapport har været i offentlig høring i perioden fra den 7. oktober til den 3. december 2024.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen (PLST) har udarbejdet en miljørapport med miljøvurdering af bekendtgørelsen efter miljøvurderingslovens¹ afsnit II. Ifølge miljøvurderingslovens § 13, stk. 2, skal der i forbindelse med den formelle udstedelse af bekendtgørelsen udarbejdes en sammenfattende redegørelse, som beskriver:

- > hvordan miljøhensyn er integreret i bekendtgørelsen
- > hvordan miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning
- > hvorfor udstedelse af den konkrete bekendtgørelse er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der har været behandlet
- > hvordan myndigheden vil overvåge de væsentlige indvirkninger på miljøet af bekendtgørelsens udstedelse

Den sammenfattende redegørelse skal offentliggøres samtidig med den endelige udstedelse af bekendtgørelsen.

2 Integration af miljøhensyn

Bekendtgørelsen om en energipark ved Idomlund udstedes i medfør af lov om statslig udpegning af energiparker, hvis formål er at fremme elproduktion fra vedvarende energikilder på land og således varetage et miljøhensyn ved at planlægge for alternativer til den nuværende ikke-bæredygtige udledning af drivhusgasser.

Der blev i både 2022 og 2023 afholdt formelle indmeldingsrunder, hvor kommuner og VE-opstillere havde mulighed for at indmelde arealer til potentielle energiparker. Hver af de indmeldte arealer blev herefter screenet af PLST og øvrige myndigheder for at sikre, at udstedelse af en energipark på arealet ikke må forventes at skabe en væsentlig miljøkonflikt eller på anden måde være uforenelig med bredere samfundsmæssige hensyn. Først efter denne indledende screening blev der truffet beslutning om at indlede en dialog med Holstebro Kommune om det konkrete areal ved Idomlund.

Miljøvurderingen blev dernæst udarbejdet for at sikre, at udstedelse af bekendtgørelsen ikke afføder hidtil uforudsete miljøpåvirkninger.

Emnerne i miljørapporten er fastsat i afgrænsningsrapporten, hvor det blev vurderet, at påvirkningen på følgende miljøfaktorer skal indgå i miljøvurderingen:

- > Biologisk mangfoldighed
- > Natura 2000
- > Støj
- > Trafik

¹ Lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

- > Grundvand
- > Overfladevand
- > Luft
- > Klima og ressourceeffektivitet
- > Materielle goder
- > Landskab og visuelle forhold
- > Kulturarv
- > Risiko for ulykker

Bekendtgørelsen udgør en strategisk beslutning højt oppe i planhierarkiet, hvor der er angivet en geografi for en fremtidig energipark med PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse, men hvor der ikke indgår nærmere regulering af energiparkens disponering, udførelse eller drift. Der foreligger mange og diverse mulige udfaldsrum inden for rammerne af bekendtgørelsens regulering, og derfor er miljørapportens vurderinger kvalitative og overordnede.

Det er på tværs af miljørapportens fagkapitler blevet konkluderet, at den videre udvikling af en energipark i medfør af bekendtgørelsens muligheder kan afstedkomme en moderat til væsentlig påvirkning. For alle vurderingerne gælder det dog, at omfanget af påvirkningen afhænger af, hvordan energiparken foreslås indrettet, anlagt og drevet i kommende fysisk planlægning og konkrete projekter. Der er mange mulige udfaldsrum inden for bekendtgørelsen realisering, og flere af disse vil resultere i mindre omfangsrige påvirkninger.

Der er derfor i miljørapportens kapitel 20 oplistet en række fokusområder, som er udslagsgivende for energiparkens miljøpåvirkning, og som derfor bør være i fokus i den videre realisering af energiparken ved Idomlund. Disse er:

- > **Biologisk mangfoldighed.** Fokus på at minimere påvirkning af lokal hydrologi gennem vandindvinding samt direkte og indirekte påvirkninger af naturområder og levesteder for beskyttede arter.
- > **Natura 2000.** Fokus på, om emissioner til luft eller vand kan påvirke udpegningsgrundlaget af Natura 2000-områders udpegningsgrundlag.
- > **Trafik.** Fokus på at sikre sikkerhed og tryghed på mindre veje gennem forbedrende tiltag såsom friholdelse af baner til bløde trafikanter, aftaler om specifikke tidspunkter og/eller ruter for tung trafik eller tydelig skiltning ved indgangen til de mindre veje.
- > **Støj.** Hensigtsmæssig disponering af støjende anlæg og aktiviteter i forhold til boliger inden for og nær energiparken, hvor boliger ikke opkøbes eller ændrer anvendelse.
- > **Grundvand** Hvis grundvand vælges som kilde til procesvand til PtX-anlæg, skal der indledningsvist foretages hydrologiske modelberegninger for at sikre, at den nødvendige grundvandsressource er til stede, og at indvindingen ikke vil påvirke grundvandsafhængige beskyttede naturtyper negativt.
- > **Overfladevand.** Fokus på den samlede næringsstofftilførsel til målsat kystvandområde fra projekter inden for energiparken for at sikre, at projekterne

og deres udledninger, kan gennemføres i overensstemmelse med vandplanlægningen og gældende miljøregler.

- > **Luft.** Vurdering af, om afkast og kilde til luftforurening afstedkommer overskridelse af B-værdier eller deposition i naturområder eller vandområder.
- > **Materielle goder.** Sikring af, at etablering af energiparkens anlæg ikke er i konflikt med nuværende eller fremtidige forsyningskorridorer, udviklingen af Idomlund Transformerstation eller operationel drift af forsvarrets øvelsester-ræn mod sydøst.
- > **Landskab og visuel påvirkning.** Hensyn til landskabets karakter og områ-dets landskabelige og visuelle værdier i den fremtidige disponering og even-tuelle afskærmning af tekniske anlæg.
- > **Kulturarv.** Hensyn til digernes placering, så digerne i videst muligt omfang bevares, og der i videst muligt omfang holdes afstand hertil for byggeri og eventuelle terrænændringer.

3 Høringssvar og bemærkninger fra statslige myndigheder

I denne sammenfattende redegørelse beskrives det, hvordan høringssvar, der omhandler bekendtgørelsen og miljøvurderingen, er taget i betragtning.

Forslag til bekendtgørelsen samt den tilhørende miljøvurdering har været i offentlig høring i perioden fra den 7. oktober til den 3. december 2024.

Der er indkommet i alt 18 høringssvar, hvoraf der i 13 tilkendegives, at der ikke er bemærkninger til hverken udkastet til bekendtgørelse eller til den tilhørende miljørapport. Nedenfor opsummeres indholdet af de resterende 4 høringssvar kortfattet, og det beskrives, hvordan høringssvarene er taget i betragtning.

- 1 **Miljøstyrelsen** ønsker en nærmere vurdering af bevæggrunden for at vur-dere anlægsstøj som ubetydelig i miljørapportens afsnit 8.4, herunder med en vurdering af hvor mange boliger der kan blive påvirket ved forskellige anlægsmetoder. Der efterspørges endvidere en vurdering af lavfrekvent støj.

Behandling bemærkningen

Som anført i miljørapportens afsnit 5.1. er vurderingerne udarbejdet kvalitative og på et overordnet niveau, der modsvarer bekendtgørelsens detaljeringsniveau. Der foreligger ikke viden om placering af fremtidige anlægsarbejder, anvendt maskinel eller omfanget af særligt støjende anlægsaktiviteter, og det er derfor ikke muligt at foretage en nærmere vurdering af anlægsstøjens udbredelse. Det kan dog konstateres, at der indenfor og i nærheden af energiparken er meget få boliger, og at det forventes, at mange af disse vil blive opkøbt ifm. etablering af energi-parken. Samlet ses vurderes det, at det ligger inden for udfaldsrummet af bekendtgørelsen at etablere en energipark, hvis støjpåvirkning i an-lægsfasen har en ubetydelig påvirkning.

Miljørapporten vurderer driftsstøj i bredere forstand og forholder sig således ikke eksplicit til lavfrekvent støj. Energiparken vil forventeligt komme til at omfatte kendte kilder til lavfrekvent støj, herunder interne transformeranlæg. Lavfrekvent støj reguleres efter miljøstyrelsens "Orientering nr. 9/1997, Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø", hvori der indgår grænseværdier for forskellige anvendelser uden for skel. Det vurderes i miljørapportens afsnit 8.4, at den endelige udformning og placering af anlæg afgør støjpåvirkningens omfang, men at det er muligt inden for udfaldsrummene af bekendtgørelsens realisering, at etablere en energipark med lille til ubetydelig påvirkning af omkringliggende boliger. Det vurderes, at samme konklusion gør sig gældende for lavfrekvent støj.

- 2 **Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV)** har indsendt bemærkninger om hhv. landskab, fredninger, natur og vand.

SGAV anbefaler, at arealer omfattet af udpegning for bevaringsværdigt landskab og større sammenhængende landskab udtages af energiparkens areal, eller at der fastsættes bestemmelser om, at der ikke må opføres PtX og tilknyttede virksomheder inden for det angivne område. SGAV vurderer, at områderne er af national landskabelig- og geologisk interesse.

Behandling af bemærkningerne

Det fremgår af lov om energiparker, at nationale interesser ikke må tale afgørende imod udpegningen. Landskab er en national interesse, hvilket betyder, at landskabet, og særligt bevaringsværdige landskaber, som udgangspunkt friholdes for byggeri og tekniske anlæg af hensyn til den landskabelige oplevelse.

Holstebro Kommune har tilkendegivet over for SGAV og PLST, at de i forbindelse med deres kommune- og lokalplanlægning vil friholde en række arealer herunder arealerne omkring Gryde Å.

Bemærkningerne fra SGAV har givet anledning til ændring af bekendtgørelsen. Der er nu udpeget to delområder inden for energiparken, således at det alene er delområde 1 (der ikke omfatter arealer ved bl.a. Gryde Å), der udlægges til etablering af PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse.

SGAV anbefaler, at det fredede område "Idumlund Gravhøje" (fredning nr. 04280.00 af den 6. december 1967) udtages af energiparkens areal, eller at der fastsættes bestemmelser om, at der ikke må opføres PtX og tilknyttede virksomheder inden for det angivne område.

Behandling af bemærkningerne

Bekendtgørelse om en energipark ved Idumlund alene vedrører etablering af PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse. Bekendtgørel-

sen er udstedt i medfør af lov om udpegning af energiparker, og herigennem skabes der ikke mere lempeligere vilkår for planlægning af PtX og anden erhvervsmæssigt bebyggelse ved fredninger. Bekendtgørelsens udpegning påvirker derfor ikke reguleringen af den specifikke fredning.

PLST har afholdt drøftelser med Holstebro Kommune og SGAV vedr. arealtilpasninger, der fremgår af bekendtgørelsen, hvor der ikke kan etableres PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse inden for fredningens areal.

SGAV oplyser, at det i den videre udvikling af en energipark ved Idomlund skal vurderes mere detaljeret, hvordan energiparken kan etableres i overensstemmelse med EU's naturdirektiver, herunder gennem feltundersøgelser og Natura 2000-vurderinger.

Behandling af bemærkningen

Vurderinger af påvirkninger på biologisk mangfoldighed er en obligatorisk del af den videre planlægning og sagsbehandling af kommende projekter, hvor både miljøvurderingsloven og habitatreglerne tillige finder anvendelse. Bekendtgørelsen for en energipark erstatter ikke denne sagsbehandling og er ej heller til hinder herfor. Bemærkningen fra SGAV har ikke givet anledning til ændring af bekendtgørelsen.

SGAV undrer sig over, at miljørapporten ikke omtaler hydraulisk påvirkning af vandløb som følge af evt. grundvandssænkning, og den minder om, PLST i medfør af indsatsbekendtgørelsen ikke kan træffe afgørelser, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde eller en grundvandsforekomst, hvor miljømålet ikke er opfyldt.

Behandling af bemærkningen

Af miljørapportens kapitel 10.4.1 fremgår det: *"Ved etablering af energiparken kan der være behov for at udføre midlertidige grundvandssænkninger for at kunne tørholde udgravede arbejdsarealer. Behovet afhænger af bl.a. de konkrete funderingsdybder, variationer i grundvandsstand og tilrettelæggelsen af anlægsarbejdet. ... Bekendtgørelsen fastlægger ikke rammer for det konkrete anlægsarbejde, valg af metoder, og der er endnu ikke foretaget konkrete undersøgelser af jordbundsforhold eller vurdering af behov for grundvandssænkninger. Derfor kan der på nuværende tidspunkt ikke foretages en mere konkret vurdering af påvirkningen af den kvantitative og kemiske tilstand af de relevante målsatte grundvandsforekomster."*

Idet der endnu ikke foreligger tilstrækkelig viden at vurdere den kvantitative påvirkning af grundvandet, kan det på bekendtgørelsens niveau ej heller vurderes, om der i så fald kan ske en væsentlig afledt påvirkning heraf på vandløb. Tilsvarende gør sig gældende for grundvandssænkning

i driftsfasen, idet der ikke foreligger viden om behov for bygningsmasse med særligt behov for tørholdelse i store dybder. Det gælder dog generelt, at bekendtgørelsen:

- > ikke regulerer grundvandssænkning.
- > ikke er til hindring for at sikre hensigtsmæssig indretning af en energipark i senere projekter, så grundvandssænkning ikke påvirker målopfyldelse af vandløb.
- > ikke erstatter senere sagsbehandling af planer og projekter efter indsatsbekendtgørelsen.

Derfor fremgår der i miljørapporten følgende vurdering, der tillige gør sig gældende for påvirkning af vandløb fra grundvandssænkning:

"Det vurderes dog ikke, at en udstedelse af bekendtgørelsen i sig selv vil være i strid med regler om indsatsprogram udstedt med hjemmel i lov om vandplanlægning, såfremt det sikres, at der i forbindelse med en senere realisering af bekendtgørelsen i konkrete projekter foretages den fornødne konkrete vurdering efter indsatsbekendtgørelsens § 8 og øvrige relevante ansøgninger om tilladelse, og konkrete projekter tilrettelægges, så de ikke udgør en forringelse eller hindring af målopfyldelse. Det ligger således inden for udfaldsrummet for realiseringen af bekendtgørelsen, at denne kan realiseres i overensstemmelse med vandplanlægningen enten i form af indledende metodevalg, eller ved at indbygge de fornødne afværgeforanstaltninger i forbindelse med den videre godkendelse af konkrete projekter. Det skal hermed sikres, at en videre realisering af bekendtgørelsen kan ske i overensstemmelse med forbuddet mod forringelser og hindring af målopfyldelse."

- 3 **Forsvarets Ejendomsstyrelse** påpeger nærheden til "Holstebro Øvelsesplads, Skydebaner og Depot" mod sydøst og ønsker tilføjelse til bekendtgørelsens tekst om, at energiparkens infrastruktur ikke påvirker den operationelle drift af øvelsesterrænet og ej heller påvirkes heraf.

Behandling af bemærkningen

Bekendtgørelsen vedrører alene udpegningen af en energipark ved Idomlund, og således ikke den efterfølgende indretning og drift af anlæg inden for udpegningen. Med bekendtgørelsen ændres eller lempes der ikke på de i dag allerede gældende regler om at om at varetage militære hensyn, herunder afsnit 4.6 om forsvaret i den nationale oversigt over statslige interesser i kommuneplanlægningen. Det konkluderes i miljørapportens kapitel 14, at det ligger inden for bekendtgørelsens udfaldsrum at etablere og drive en energipark, så den har en ubetydelig påvirkning på den operationelle drift af øvelsesterrænet og ej heller påvirkes heraf.

- 4 Holstebro Kommune efterspørger en mere dybdegående redegørelse for Natura 2000-område Nr. 65, herunder en redegørelse for tilstanden af Nissum Fjord og potentielle påvirkninger af lampret-arter, laks og vandranke, der alle er på områdets udpegningsgrundlag.

Behandling af høringssvar

Der redegøres i miljørapportens afsnit 11.3.3 for Fjordens nuværende tilstand i medfør af vandområdeplanerne. Det er vurderet, at bekendtgørelsen er på så overordnet og strategisk niveau, at det ikke er muligt at udarbejde en vurdering af, om hver enkelt art på udpegningsgrundlaget påvirkes. Det vurderes dog, i miljørapportens afsnit 7.4.2, at det er muligt at etablere et projekt inden for bekendtgørelsens udfaldsrum, der ikke vil påvirke Natura 2000-området og dets udpegningsgrundlag. Dette følges op i miljørapportens kapitel 20, hvor luft- og vandemissioner fremhæves som et vigtigt opmærksomhedspunkt i Natura 2000-vurderinger af den kommende, mere detaljerede planlægning, hvori der bør være et mere eksplicit fokus på hver enkelt art på områdets udpegningsgrundlag.

- > En **lokal borger** foreslår, at arealerne omkring Gryde Å friholdes for bebyggelse, således at åens naturlige kvaliteter bevares. Borgeren er endvidere bekymret for påvirkning af trafikssikkerhed og med vejstøj på Idomlundvej under anlægsfasen for de muliggjorte anlæg.

Behandling af høringssvar

Bekendtgørelsen udpeger det samlede areal til PtX-anlæg og anden erhvervsmæssig bebyggelse. Den regulerer dog ikke disponeringen af anlæg inden for energiparkens areal, herunder i hvilken afstand anlæg placeres til Gryde Å. Holstebro Kommune har tilkendegivet over for SGAV og PLST, at de i forbindelse med deres kommune- og lokalplanlægning vil friholde en række arealer herunder arealerne omkring Gryde Å samt fredningen i den østlige del af energiparken.

Bekendtgørelsen indeholder ej heller regulering af eller intensjoner om, hvordan der til- eller frakøres materialer i anlægsfasen. Bibeholdelse af naturkvaliteter langs Gryde Å samt de trafikale forhold på Idomlundvej bliver fremhævet i miljørapportens kapitel 20 som et fokusområde for videre realisering af energiparken.

4 Alternativer

Miljørapporten vægter vurderingerne op mod et referencescenarie, hvor bekendtgørelsen ikke udstedes, og energiparken derfor ikke kan etableres inden for det forelagte areal grundet manglende tilknytning til eksisterende byzone. I dette scenarie udebliver den reduktion i udledningen af drivhusgasser samt bidrag til lokale materielle goder, som bekendtgørelsen vurderes at afstedkomme. Omvendt vil energiparkens påvirkning af landskab, nærmiljø og natur ikke forekomme. Der er

truffet beslutning om at udstede bekendtgørelsen, da udbygning af arealerne omkring Idomlund transformerstation udgør et vigtigt bidrag til de nationale målsætninger for grøn omstilling.

Der er i miljørapporten ikke behandlet andre alternativer end referencescenariet.

5 Overvågning

I henhold til § 12 stk. 4 i miljøvurderingsloven skal myndigheden overvåge de væsentlige miljøpåvirkninger ved udstedelse af bekendtgørelsen.

Det er på tværs af miljørapportens fagkapitler blevet konkluderet, at den videre udvikling af en energipark i medfør af bekendtgørelsens muligheder kan afstedkomme en moderat til væsentlig påvirkning. For alle vurderingerne gælder det dog, at omfanget af påvirkningen afhænger af, hvordan energiparken foreslås indrettet, anlagt og drevet i kommende fysisk planlægning og konkrete projekter. Der er mange mulige udfaldsrum inden for bekendtgørelsens realisering, og flere af disse vil resultere i mindre omfangsrige påvirkninger.

Derfor kan det ikke konkluderes, at bekendtgørelsen selvstændigt vil have væsentlig påvirkning, og der foreslås derfor ikke særskilt overvågning ifm. bekendtgørelsens udstedelse. I stedet er der i kapitel 20 oplistet fokusområder, der er udslagsgivende for energiparkens miljøpåvirkning, og som der derfor bør være fokus på i den videre realisering af en energipark ved Idomlund.

Frem mod realisering af selve projekterne inden for energiparken, vil der blive gennemført yderligere kommunal planlægning i form af udlæg af kommuneplanrammer og udarbejdelse af lokalplaner samt detailprojektering og tilladelsesprocesser for de konkrete anlæg. Det vurderes således, at de potentielle miljøpåvirkninger, som er identificeret i forbindelse med miljøvurdering af bekendtgørelsen, vil blive adresseret i senere kommunal planlægning og projektering. Det er således den kommende planlægning og regler om tilhørende miljøvurdering, der sikrer, at de identificerede miljøpåvirkninger overvåges fremadrettet.